

HI-FI KONCERT U VAŠEM STANU

Piše:
Dušan Dragović

KAKAV POJAČIVAČ?

Teoretska objašnjenja i praktične upute kako se koriste Hi-Fi uređaji

Pojačivač, kao osnovni element u lancu Hi-Fi uređaja, više nam nije nepoznata kao u početku ove rubrike. Doduše, svjetski eksperti, kad govore o pojačivaču — osobito u posljednje dvije godine — potresani groznicom i konfuzijom u ratu koji se vodi između tri sistema kvadrafonije, izjavljuju, poput Voltera u »Mikromegasu«, da se slažu u dva-tri pitanja koja razumiju, ali ne i u dvije-tri tisuće pitanja koja ne razumiju. Ali, neka vas to nimalo ne uznemirava! Svaki izlazni pojačivač (bio on mono ili stereo) ima svoju »osobnu kartu«. Dovoljno je ono što sada znate da je pročitate, i to barem ona četiri osnovna podatka iz nje. Da ih rekapituliramo!

1) Frekventni opseg n. uži od 20 Hz — 20 kHz s odstupanjem od linear. nosti ne već. m od ± 1 dB.

2) Harmonsko izobličenje u čitavom frekventnom opsegu, a ne samo kod 1000 Hz, ne veće od 0,1 posto.

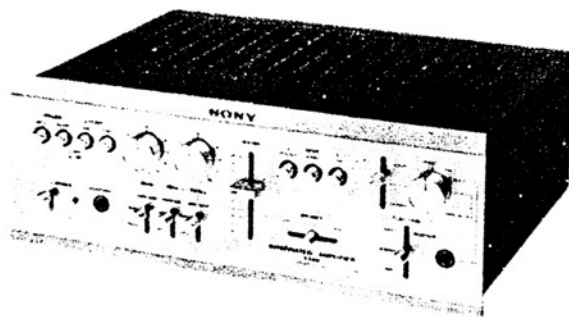
3) Odnos šum-program ne manji od 70 dB. Bilo bi bolje da je veći od 90 dB.

4) Izlazna snaga stereo pojačivača, kad su uključena oba kanala, ne manje od 35 W + 35 W — sa 8-omskim zvučnicima (s tim, što se ovaj brojčan. iznos odnosi samo na KONTINUIRANU ili sinusoidalnu snagu, a nikako ne na lažno veću, tzv. »dinamičku« ili »muzičku« snagu).

Ako ste u proteklih 11 nastavaka naše rubrike pažljivo pratili objašnjenja i razloge ovako strogo postavljenih Hi-Fi normativna, možete sa sigurnošću izabrati izlazni pojačivač za svoju sobnu reprodukciju glazbe. Pa, ako je ponešto i ostalo nerazumljivo, ili nedo-

voljno objašnjeno — nije važno! Ima na tisuće diskofila širom svijeta koji ni poslije višegodišnjeg slušnog iskustva s uređajima za Hi-Fi reprodukciju glazbe ne znaju točno što je to decibel, vat, Herz... Oni zbog toga ništa manje ne uživaju u

glazbi. Ali, mora se priznati da je napredak u izboru Hi-Fi sistema samo na osnovi osobnog slušnog iskustva — veoma skup i dugotrajan. U životu treba promijeniti mnogo gramofona, pojačivača i zvučnika (lako ih je kupiti, ali mnogo teže

SONY TA-1140 je jedan od vrlo dobrih integriranih pojačivača. 40 W + 40 W (8 oma) izlazne kontinuirane snage. Harmonsko izobličenje manje od 0,1 posto. Frekventni opseg 10 Hz — 200 kHz s nelinearnošću od svega —2 dB (u dijelu pojačivača) i 15 Hz — 80 kHz, —2 dB (u dijelu pretpojačivača).

Jedan od najboljih supersnažnih američkih izlaznih pojačivača, DYNA STEREO 400, plasiran na tržište prije pola godine, može se dobiti u formi kita za svega 400 dolara. Ima 200 W po kanalu, na 8 oma. Izlazna snaga može se limitirati na 4 manja nivoa, već prema tome kakvi su zvučnici priključeni: 20, 40, 80 i 120 W po kanalu.

prodati onom drugom koji kreće istom Hi-Fi stazom — da bi se ustvrdilo što dobro zvuči, a što ne. Svrha je ove rubrike — pravo u tome da vam uskratit ta skupa eksperimentiranja, i da vas odmah na startu dovede do najboljeg izbora. Stoga, ako i niste sve razumjeli, pridržavajte se ovdje performansa. I stogod izbrali — nećete pogriješiti!

Dakako, samim tim što se ovdje govori uporno i posebno o izlaznom pojačivaču, opravdano se nameće zaključak da se u idealnoj Hi-Fi kombinaciji odvojeni pretpojačivač i pojačivač stavljaju ispred integriranog pojačivača. No, ma se nećemo posebno baviti tom prednošću, to prije što su najnovija rješenja (McIntosh, Sony, Linsley-Hood i dr.) integriranih pojačivača nadmašila gotovo sve nedostatke starih cijevnih i raznih tranzistorskih pojačivačkih integracija. I pak, tretirat ćemo pretpojačivač kao odvojeno elektronsko tijelo, kako bi se jasno i neovisno od pojačivača lakše opisale, a time i lakše uočile njegove specifične performanse. Jer, u najviše slučajeva nemaju nikakve veze s izlaznim pojačivačem.

Dvije stvari već na prvi pogled dokazuju tu razliku. Prvo, sve komande, s pomoću kojih diskofil korigira reproducirani zvuk — jačinu — ističanje ili prigušenje visokih i dubokih tonova, izjednačavanje lijevog i desnog kanala itd. — nalaze se na pretpojačivaču. Na pojačivač diskofil nema nikakvog utjecaja. I drugo, izlazni signal pretpojačivača mjeri se VOLTIMA, a pojačivača u vatima. Često se može naći na izraz »naponski« ili »voltage« pretpojačivač. O njegovim performansama u idućem broju.